

HA ÁTLÁTHATÓ A TÁJÉKOZTATÁS, NEM LEHETSONGLÓRKÖDNI AZ ÁRAKKAL – VALÓS ADATOK SEGÍTIK A FOGYASZTÓT A DÖNTÉSBEI

Keményebben fellépnének az átveréssel szemben

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat visszaszorításában lehet szerepe, ha kötelezik a kereskedőket a még pontosabb, átlátható tájékoztatásra, ezzel lehetőséget teremtve a fogyasztónak, hogy eldöntse, valós vagy sem az árcsökkentés, kedvező-e számára az ajánlat – értékelték egybehangzóan a lapunk által megszólaltatott szakértők a bukaresti kormány által tervezett módosító javaslatokat.

» BÁLINT ESZTER, BÍRÓ BLANKA

Drasztikus, akár 4000 lejes pénzbírságra is számíthat a jövőben az a kereskedő, aki hamis árcsökkentésekkel veri át vásárlóit – az erről szóló jogszabályt hamarosan elfogadja a kormány a Profit.ro gazdasági és pénzügyi portál értesülései szerint. Az akciókra, kiadásokra vonatkozó szabályokat amiatt akarja szigorítani a Cițu-kabinet, hogy az elmúlt években gyakran – főként a fekete pénteki akciók kapcsán – merült fel a gyanú, miszerint egyes termékek árát megemelték az akció előtt, az árcsökkentéssel pedig gyakorlatilag az előző árszinthez tértek vissza.

A most elfogadásra váró új szabályrendszer előírja, hogy minden árcsökkentés esetében fel kell tüntetni a korábban alkalmazott árszintet. Az előző ár csakis a kereskedő által az árcsökkentés előtti 30 napon gyakorolt legalacsonyabb ár lehet. Ha romlandó termékről van szó, akkor az árlejtés előtti tíz nap legalacsonyabb ára lehet a kiindulópont. Amennyiben viszont a termék nincs még harminc napja piacon, akkor a kiindulási árnak az árcsökkentés előtti legkisebb árának kell lennie. Az új előírások be nem tartása 4000 és 40 ezer lej közötti bírságot von majd maga után.

Nő ugyanakkor az árak nem megfelelő feltüntetése esetén jelenleg is alkalmazott bírságok szintje. Míg most 500 és 2500 lej közötti büntetésre számíthatnak a szabályszegő kereskedők, a módosítások érvénybe lépése nyomán már 1000 és 4000 lej közötti összeget kell lepengetniük kihágás esetén.

Az új szabályok várhatóan még idén, november 28-án hatályba lépnek, de ténylegesen csak 2022. május 28-ától alkalmazzák azokat.

Időszerű a módosítás

„Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak számít, ha a cég az árral »játszik«. Elsősorban a fekete pénteki akciók során fordultak elő visszaélések, hogy az árakat korábban megemelték, majd az akcióra visszacsökkentették, azt a hatást keltve a piacon, hogy kedvező ajánlattal rukkoltak elő: mennyire olcsó a termék, vonzó az ára, miközben az árcsökkentés nem volt valós” – idézte fel megkeresésünkre Gyerkó László, a Versenytanács tagja. Tapasztalata szerint a jelentős piaci szereplők erre azért már kiemelten figyelnek, hiszen az elmúlt években történtek erre vonatkozó kivizsgálások, elemezték az ármozgásokat, és rögtön feltűntek az ilyen jellegű visszaélések.

„Tisztességtelen piaci magatartás úgy mozgatni az árakat, olyan marketingfogásokat bevetni, melyek háttérben az áll, hogy nem valós árcsökkentéssel ösztönzik a vásárlást” – szögezte le Gyerkó László. Arra is kitért, hogy az árakat nem lehet ugyan szabályozni, ha a cég mozgatja az árakat, nem mond ellent a versenymagatartásnak, de a harmincnapos tájékoztatásra vonatkozó előírást be lehet vezetni, ez más országokban is működik. A szakember elmondása szerint amúgy már korábban is felmerült, hogy az árcsökkentésnek a harminc nappal azelőtti árakra kellene vonatkoznia, időszerű tehát ennek a bevezetése.

Gyerkó László ugyanakkor arról is beszélt, hogy a kormány a tervezettel kapcsolatosan valószínűleg kikéri majd a versenyhivatal és a fogyasztóvédelmi hivatal álláspontját is. Emlékeztetett, a Versenytanács által működtetett árfelügyelő folyamatosan monitorozza az alapélelmiszerek árának változását, bár érkeznek visszajelzések, hogy emelkedtek az árak, még nem tapasztaltak olyan mértékű kilengéseket, amelyre „kigyúlna a piros lámpa”. A versenyhivatal munkatársai hetente elemzik az árak alakulását az alapélelmiszereknél, ha kiugró változásokat tapasztalnak, elkezdődik a kivizsgálás.

A tájékozott vásárlót nehezebb átverni

Hargita megyében kevés panasz futott be az elmúlt években a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatra vonatkozóan, így Laurențiu Moldovan, a Hargita Megyei Fogyasztóvédelmi Felügyelőség vezetője

személyes tapasztalatokról nem tudott beszámolni, ám rámutatott: országos szinten voltak hasonló kivizsgálások. A főfelügyelő-helyettes kifejtette, általában két típusú árcsökkentést vetnek be a kereskedők: a fekete péntek akció során, amikor a nagy mennyiségű vásárlást ösztönzik, valamint a végkiadások esetében, amikor a raktáron levő készlettel próbálnak szabadulni, helyet csinálva az új szezonális árunak. A végkiadás nagyon pontosan és részletesen le szabályozott, a kereskedőnek még a címkén is fel kell tüntetnie az akció időtartamát, százalékos arányban mekkora árcsökkentést alkalmaz, milyen árról indult, és a csökkentés után milyen áron értékesíti a terméket. Ugyanakkor a végkiadásokra szánt termékről külön regisztrert kell vezetnie a kereskedőnek. Éppen a pontos szabályozás miatt ezen a területen nem nagyon történnek visszaélések, sőt még egyszerűsítették is a kereskedők dolgát, már nem kell lejelenteniük a polgármesteri hivataloknál, ha végkiadásra terveznek – mutatott rá a fogyasztóvédelmi hatóság vezetője.

A fekete péntek jellegű akció során elmondása szerint már bonyolultabb bizonyítani a helytelen kereskedelmi gyakorlatot, a fogyasztóvédők akkor tudják ezt megtenni, ha a cég köny-

» **„Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak számít, ha a cég az árral »játszik«. Elsősorban a fekete pénteki akciók során fordultak elő visszaélések, hogy az árakat korábban megemelték, majd az akcióra visszacsökkentették, azt a hatást keltve a piacon, hogy kedvező ajánlattal rukkoltak elő, mennyire olcsó a termék, vonzó az ára, miközben az árcsökkentés nem volt valós” – idézte fel megkeresésünkre Gyerkó László, a Versenytanács tagja.**

veléséből egyértelműen kiderül, hogy az akció előtt felemelte az árakat, majd azt csökkentette vissza, azt a hatást keltve, hogy kedvezményes az ajánlat. Laurențiu Moldovan hangsúlyozta, a kereskedők tulajdonképpen az árréssel tudnak „zsonglörködni”, hiszen a beszerzési ár alatt nem is adhatják tovább a termékeiket.

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat bizonyításához átvizsgálják a cég könyvelését, és abban az esetben merül fel ennek a gyanúja, ha alapos indok nélkül, hirtelen megváltoztatta az árpolitikáját. Ha egész évben ugyanazon az áron szerezte be a termékeit, és ugyanazt az árrést alkalmazta, majd hirtelen megemelte az árrést, utána pedig visszacsökkentette, akkor bizonyítható a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat, a vásárlóval szembeni helytelen magatartás.

A fogyasztóvédelmi főfelügyelő-helyettes kifejtette, a vásárló legfontosabb joga a pontos, átlátható tájékoztatás, hogy az információ birtokában hozhassa meg a döntést. Ezért lenne Moldovan szerint is előrelépés, hogy a cég köteles tájékoztatni a 30 nappal korábbi árról, így az ügyfél eldöntheti, kedvező számára az ajánlat, valóban csökkentették-e az árakat.

Kész átverés. Főként a fekete pénteki akciók kapcsán merült fel a gyanú, hogy egyes termékek árát megemelték az akció előtt, így az árcsökkentés az eredeti szinthez vezetett vissza

A vízhiány tovább növeli az társadalmi egyenlőtlenségeket

» HÍRÖSSZEFOGLALÓ

AFöld népességének egynegyede nem jut hozzá tiszta vízhez – hívta fel a figyelmet tegnap, a víz nemzetközi világnapja alkalmából közzétett nyilatkozatában Josep Borrell az Európai Unió kül-és biztonságpolitikai főképviselője és Virginijus Sinkevicius környezetért, óceánokért és halászatért felelős uniós biztos.

Az Európai Bizottság tisztségviselői állásfoglalásukban azt írták: a biztonságos és megfizethető vízhez való hozzáférés a világ számos részén nagy kihívást jelent. A klímaváltozás, szélsőséges időjárás, a vízkörforgás és hőmérséklet-változás, vagy a tengerszint emelkedése, súlyos vízhiányhoz vezethet, ami amellyel, hogy, komoly destabilizáló hatással lehet az országokra és régiókra, a bé-

kére és biztonságra, tovább növeli az társadalmi egyenlőtlenségeket.

A biztosok hangsúlyozták: a vízhiány Európában is nő, ezért az uniós zöld megállapodás – amelynek célja a klímasemlegesség elérése 2050-re az EU-ban – elő kívánja segíteni a vízi ökoszisztémák védelmét, többek között a természetes megoldások révén. A vízfelhasználás fokozott hatékonysága és a víz újrafelhasználásának

» **A vízhiány Európában is nő, ezért az uniós zöld megállapodás elő kívánja segíteni a vízi ökoszisztémák védelmét, többek között a természetes megoldások révén.**

előmozdítása is kiemelt téma az EU napirendjében. A vízkészletek fenntartható kezelése globális fellépést és erős nemzetközi együttműködést igényel, amelynek előnye az egész gazdaságot és társadalmat érintik. „Együtt kell megerősítenünk a víz valódi értékét, ez az egyik legértékesebb természeti forrás, amit mindenki számára meg kell őriznünk. Minden csepp számít” – húzták alá az uniós tisztségviselők.